

Nr 64.

Av herr **Andersson, Karl Emil**, om pension åt rektorn för *Karlskoga praktiska läroverk Johannes Lindholm*.

År 1882 grundades Karlskoga praktiska läroverk (skola) av intresserade skolvänner, bland vilka den drivande kraften var nuvarande rektorn Joh. Lindholm. Denna skola, som år 1903 kom att benämnas Karlskoga praktiska läroverk, vilket ännu består, visade sig under länge rådande förhållanden å undervisningsområdet fylla en verklig uppgift för unga män och kvinnor med bildningshåg men utan de ekonomiska resurser, som betingade en längre tids uppehåll vid de allmänna undervisningsanstalterna. På grund av elevtillströmningen befanns det snart nödvändigt att utveckla skolan genom upprättande av specialavdelningar. Bland dessa må nämnas: den år 1893 upprättade avdelningen för kvinnor, den år 1912 grundade folkhögskolan samt lantmannaskolan av år 1915, lanthushållsskolan av år 1917 och slutligen de år 1919 upprättade yrkesavdelningarna för handel, elektroteknik, byggnadsteknik, måleri och för husligt arbete. Enligt vid läroverket förda matriklar ha vid sagda undervisningsanstalt under de gångna 43 åren undervisats 8,055 unga män och kvinnor från olika delar av landet. Åtskilliga av dessa ha sedan kommit att bekläda ansvarsposter inom såväl det enskilda näringslivet som stat och kommun.

Dessa skolor ha från början byggts upp genom enskilda medel. År 1915 lämnades det första statsbidraget, då folkhögskolan erhöll understöd. År 1916 skedde detsamma beträffande lantmannaskolan, och år 1918 tillerkändes även lanthushållsskolan statsbidrag, medan de sex yrkesavdelningarna först år 1920 blevo statsunderstödda.

Det är genom en enskild mans energi och offervilja, som denna omfattande skolinstitution kommit till stånd och växt upp till den betydelse densamma nu äger. Rektor Joh. Lindholm, som född den 25 oktober 1850 sålunda i år ingår i sitt sjuttiofemte år, blev nämligen från början skolans organisatör samt föreståndare och lärare. Jämte formella examensmeriter, som berättigade honom till inträde i prästämbetet, från vilket han avgick samma år han grundade skolan, ansågs han äga en synnerlig förmåga och kärlek till undervisningskallet, varom den stora elevtillströmningen bär vittnesbörd. Längre utan offent-

ligt ekonomiskt understöd måste han med personliga offer upprätthålla sin skola. Genom av skolans styrelse uppgjord redogörelse för hans löneförmåner framgår också följande: under arbetsåret 1 nov. 1882—31 okt. 1883 uppgingo de till kronor 800, andra året till 1,200, medan de följande åren förete någon ökning, varigenom löneförmånerna år 1891 belöpte sig till kr. 2,000. Från år 1891 till år 1910 varierade lönen mellan 3,000 och 4,000 kr. om året. Från år 1910 till år 1920 ökades lönen betydligt, så att taxeringbeloppet enligt tillgängliga skattesedlar uppgick för honom: året 1912 till kr. 5,400, 1913 till 5,300, 1914 till 5,500, 1915 till 4,900, 1916 till 5,100, 1917 till 5,200, 1918 till 5,000, 1919 till 5,300, 1920 till 11,000, 1921 till 15,000, 1922 till 13,360 samt år 1923 till kronor 10,210. Ökningen i löneförmåner under de senaste åren uppges ha måst vidtagas för att hjälpa rektor Lindholm från under gångna år med små löneinkomster åsamkade skulder.

Enär Karlskoga praktiska läroverk trots en god elevtillströmning under de gångna åren ej kunnat förskaffa sig någon stark ekonomisk grundval samt ej heller varit i stånd att upplägga någon pensionsfond till beredande av åldersunderstöd åt avgående lärare, skulle rektor Lindholm vid avskedet från sin befattning befinna sig utan arbetsinkomster, oaktat han under 43 år odelat ägnat hela sin arbetskraft åt merommälda skolverksamhet. Då Lindholms mångåriga och synnerligen nitiska och förtjänstfulla verksamhet såsom organisatör av och föreståndare för ifrågavarande skola synes mig utgöra tillräckliga skäl för att det allmänna lämnar sin hjälp, då det gäller att bereda honom en i ekonomiskt hänseende bekymmerfri existens under hans återstående levnad, och då riksdagen förut i jämförligt fall visat sig benägen att behjärta dylikt behov, får jag alltså hemställa, att riksdagen behagade besluta,

att rektorn för Karlskoga praktiska läroverk Johannes Lindholm må från och med budgetåret 1925—1926 och efter det han avgått från föreståndarebefattning under sin återstående livstid från allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till ett belopp av 2,000 kronor.

Stockholm den 20 januari 1925.

Karl Andersson
i Eliantorp.